

ADVIES

2013-066

Klacht tekortschieten school in begeleiding havo-MAXX leerlingen bij sluiting en pesten

Klaagster is van mening dat aangeklaagde ernstig tekortschiet in de begeleiding van de havo-MAXX leerlingen. De dochter van klaagster heeft hier ernstig onder geleden, mede door pesterijen van enkele oud-klasgenoten. De Commissie stelt vast dat het bestuur van de school verwachtingen heeft gewekt over vorm en inhoud van havo-MAXX onderwijs heeft daarmee een verantwoordelijkheid op zich genomen. Bij het stopzetten van het project had het bestuur haar verantwoordelijkheid voor de op dat moment nog deelnemende leerlingen moeten nemen. Voor de Commissie is echter niet aannemelijk geworden dat sprake is geweest van pesten waartegen de school onvoldoende is opgetreden. De Commissie acht dit onderdeel van de klacht dan ook ongegrond.

De Commissie acht de klacht deels gegrond, deels ongegrond.

1. Verloop van de klachtenprocedure

- 1.1. Klaagster heeft bij brief van 13 mei 2013, haar klacht voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en BVE (verder te noemen: de Commissie).
- 1.2. De Commissie heeft aangeklaagde gevraagd te reageren op het gestelde in de klachtbrief.
- 1.3. Aangeklaagde heeft bij brief met bijlagen van 3 juni 2013 van de heer H., voorzitter van het College van Bestuur, aangegeven dat het bestuur de modelklachtenregeling van de Besturenraad hanteert en een inhoudelijke reactie op de klacht gegeven.
- 1.4. Op 4 juli 2013 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Haren, alwaar zijn verschenen:
  - klaagster;
  - namens aangeklaagde voormelde heer H. en de heer L., sectorleider havo bovenbouw.
- 1.5. De klacht betreft het naar de mening van klaagster ernstig tekortschieten van aangeklaagde in de begeleiding van de havo-MAXX leerlingen. De dochter van klaagster, T., heeft hier ernstig onder geleden, mede door pesterijen van enkele oud-klasgenoten van de havo-Maxx afdeling.

2. Overwegingen van de Commissie

Ten aanzien van de feiten

De dochter van klaagster, T., is in het schooljaar 2010/2011 begonnen in de eerste klas van de Havo MAXX afdeling van de school. T. had van de basisschool op basis van haar score op de Citotoets een havo advies gekregen. Klaagster wilde liever dat T. vmbo-tl zou gaan doen, omdat zij PDD-NOS met ADD heeft en op de basisschool ernstig last heeft gehad van faalangst. Zij is daarvoor toen in therapie geweest. Klaagster wilde daarom liever wat lager insteken om haar zo mogelijk een ervaring van falen te besparen. Toen klaagster echter een folder zag over de voor dat schooljaar net opgestarte havo MAXX afdeling van de school, heeft zij T. toch voor deze speciale vorm van havo onderwijs ingeschreven.

De folder beschrijft de havo MAXX als een

- havo-opleiding met begeleiding op maat
- vaste docenten in kleine klassen
- leerjaar 1 t/m havo 3 op T.
- een excellente aansluiting op een excellente havo
- havo lessentabel en methodes
- extra ondersteuning door het zorgteam
- voor bijzondere leerlingen met een kansrijke toekomst.

De havo MAXX is bedoeld voor leerlingen die een havo advies krijgen en voor wie een van de volgende situaties van toepassing zijn:

- er is sprake van ADHD, PDD-NOS of een ander gedragsprobleem
- het kind lijdt aan dyslexie of heeft een ander leerprobleem
- door problemen binnen de familie (bijv. echtscheiding) zit het kind niet lekker in zijn vel
- het kind heeft last van faalangst of heeft een andere psychische klacht.

Voor de havo MAXX geldt in de praktijk

- de leerlingen werken in een kleine klas
- de klas heeft een klein, professioneel team
- de klas beschikt zoveel mogelijk over een vast lokaal
- de leerlingen werken volgens de methodes en lessentabel van de havo
- de leerlingen volgen 3 jaar havo op T.
- de tweede fase van de havo-opleiding volgen de leerlingen M.
- ook kunnen ze doorstromen naar het MBO.

Leerlingen die voldoende intellectuele aanleg hebben om een havo-opleiding te volgen, maar beperkt worden door bijvoorbeeld gedragsproblemen, worden door een team van deskundigen naar het niveau van de tweede fase geloodst. Er wordt nauw samengewerkt met specialistische instellingen zoals Jeugdzorg, cluster4- scholen en speciaal onderwijs.”

Klaagster hoopte dat T. in deze speciale setting drie klassen van de havo zou kunnen doen om daarna een overstap naar het MBO te maken.

Klaagster verklaart dat zij al in het aanmeldingsgesprek met de heer C. heeft benadrukt dat zij hechtte aan documentatie in de vorm van handelingsplannen, omdat zij voorzag dat T. in de toekomst een Renn-4 indicatie nodig zou hebben. Op de basisschool heeft zij een dergelijke indicatie niet gekregen. Volgens klaagster, omdat er geen handelingsplannen waren opgesteld. Volgens aangeklaagde, omdat geen sprake was van handelingsverlegenheid. Om die zelfde reden zou er ook op de havo MAXX, met de speciaal voor deze problematiek bedoelde begeleiding, geen aanleiding zijn voor een Renn-4 indicatie.

In het schooljaar 2011/2012, het tweede leerjaar, besloot de school te stoppen met de havo MAXX, omdat deze, vanwege een teruglopend aantal leerlingen, niet rendabel genoeg bleek. Voor de leerlingen die op dat moment in klas 1 en 2 van deze leerstroom zaten zou een individueel passende oplossing gezocht worden.

De verklaringen van partijen over de mogelijkheden die in dat kader voor T. zijn besproken spreken elkaar tegen. Klaagster ontkent nadrukkelijk dat de coach, mevrouw C., in een gesprek op 10 mei 2012 vmbo-tl heeft aangeraden. Klaagster wijst erop dat alle rapporten, behalve voor de vakken wiskunde en natuurkunde, steeds havo niveau aangaven. Het logboek van de sectorleider van de locatie T. (vmbo) vermeldt dat “de moeder de B., speciaal onderwijs te U., overweegt, wanneer de havo MAXX stopt. Een reguliere havo 3 klas ziet moeder niet zitten. De moeder deelt haar zorg over de door T. gewenste overstap naar de locatie M. met de coach. De moeder wil op havo M. dezelfde begeleiding (als op locatie T.). De moeder doelt daarbij op begeleiding op het leren, niet op overige zorg. Dit vanwege een negatieve ervaring met gebruik van door school verstrekte informatie bij een zorgmelding van Bureau Jeugdzorg, buiten medeweten van klaagster (en ook de school) om, en de gevolgen die dat voor het gezin heeft gehad. De moeder geeft daarom geen toestemming voor traject aanvraag cluster 4, er lopen nu al teveel trajecten buiten school om. De coach doet het voorstel vmbo-tl op T., bekend gebouw en bekend team.”

T. gaat in het schooljaar 2012/2013 naar de derde klas van de reguliere havo op de locatie M.. Voormeld logboek geeft aan dat er een zogenaamde “warme overdracht” (dat is bespreking van bijzonderheden van de leerling tussen coach, mentor en zorgcoördinator van oude en nieuwe locatie zonder verslaglegging) heeft plaatsgevonden ten aanzien van alle havo MAXX leerlingen.

Het logboek van de sectorleider havo bovenbouw, de heer L., vermeldt ook de warme overdracht en daarbij “dat de sectorleider havo en sectorleider vmbo met elkaar besproken hebben dat op de locatie M. geen vervolg kon worden gegeven aan het havo MAXX concept en dat alle ouders hiervan op een speciale ouderavond op de hoogte gesteld moeten worden. Dit is ook gebeurd.”

Het logboek vervolgt: “september 2012 T. heeft veel zorg nodig, terwijl er geen extra financiering uit een zogenaamd rugzakje voorhanden was....De mentor heeft waar nodig snel gereageerd om voor T. (en haar moeder) een aantal zaken die anders zijn geregeld op het M. aan hen duidelijk te maken.”

Voor de leerlingen die van de havo MAXX kwamen is, zoals de heer Klomp ter gelegenheid van de hoorzitting heeft verklaard, net zoals bij alle leerlingen in havo 3 altijd gebeurt, eerst een tijdje aangezien hoe de vorderingen in dit leerjaar waren en waar struikelpunten bleken. Er lag aan het begin van het schooljaar voor T. niet een speciaal begeleidingsplan klaar. Het op 26-09-2012 gedateerde, door B., zorgcoördinator, opgestelde handelingsplan is in werkelijkheid pas in mei 2013 opgesteld (en dus geantedateerd) in verband met een Renn-4 (rugzakje) aanvraag. Deze is spoedig daarna verleend. Klaagster heeft ter zitting verklaard dat zij pas in mei 2013 voor het eerst met de heer L. en mevrouw B. heeft gesproken.

Op de ouderavond van 29 oktober 2012 voor alle ouders van havo 3 hebben de ouders van de leerlingen van de voormalige havo MAXX zich allemaal beklaagd over de gang van zaken rond de overstap naar de reguliere havo.

De mentor, de heer V., heeft klaagster daarop via e-mail van 2 november 2012 verzocht “in het kort te beschrijven wat jullie afgelopen jaar is toegezegd en wat jullie graag van ons zouden willen zien.”

Bij e-mailbericht van 4 november 2012 antwoordt klaagster als volgt:” ... zorgvuldig opgebouwde rapportage ten behoeve van een aanvraag Renn-4 indicatie. Ik voorzag namelijk al, dat zo’n wisseling van school zich negatief zou aftekenen in de schoolresultaten van T.. Mevrouw C. wilde T. aanmelden bij het zorgteam. Dat wilde ik niet... (vanwege de zorgmelding bij Bureau Jeugdzorg en de nasleep daarvan)...mij is toen al toegezegd om te werken aan een voordracht voor een Renn 4 indicatie. Dit is echter nooit gebeurd. Wel heb ik mevrouw C. voor de zomervakantie 2012 laten weten dat ik graag leertechische ondersteuning wil voor T., waarbij rekening wordt gehouden met haar beperkingen op leertechisch gebied. Daarbij denk ik aan.....Als mij van tevoren verteld was dat de Havo MAXX (mogelijk) na 2 jaar al zou stoppen had ik T. direct op vmbo-tl gezet.....”

Volgens klaagster blijkt al direct aan het begin van het schooljaar dat er een groot hiaat zit tussen de opleiding havo MAXX en de reguliere havo. Zij is daardoor verrast. Ze had verwacht dat de opleiding gelijkwaardig was. T. had op de havo MAXX (behalve voor wiskunde en natuurkunde) goede cijfers, maar blijkt op de regulier havo op vrijwel alle vakken een behoorlijke achterstand te hebben. De cijfers van T. kelderen dan ook.

De heer H.heeft ter zitting verklaard dat de beide havo afdelingen gelijkwaardig zijn wat betreft lesstof en eindtermen, maar dat de context waarin deze lesstof wordt aangeboden heel verschillend is. De op de havo MAXX geboden extra begeleiding en ondersteuning, die de leerlingen waarvoor deze speciale afdeling bedoeld is echt nodig hebben, kan in de reguliere havo afdeling niet gegeven worden. In incidentele gevallen kunnen leerlingen zes keer remedial teaching krijgen, niet meer. T. heeft dat veel langer gehad. Dat is bedoeld met de vermelding in de stukken van “als ware een rugzak”, extra hulp, terwijl de financiering van de extra’s in werkelijkheid ontbrak. De extra ondersteuning is er alleen geweest voor het vak Duits en die is pas laat (in mei 2013) gestart. Dit had wel direct resultaat. T. ging met sprongen vooruit.

Uiteindelijk is T. blijven zitten in havo 3. Zijzelf wil het jaar graag overdoen in havo 3. Klaagster en de heer L. zijn echter in gesprek over een mogelijke overgang naar vmbo-tl. De school is inmiddels een vorm van samenwerking aangegaan met de B., speciaal onderwijs te U..

In november 2012 meldt T. bij de mentor dat ze via sociale media wordt gepest. De mentor bespreekt met T. de door haar getoonde berichten en de eigen rol van T. hierin. De teksten worden door haar als pesten ervaren, maar kunnen ook anders worden uitgelegd. Hij raadt haar aan regelmatig met de zorgcoördinator te praten.

Op 22 november 2012 vindt een gesprek plaats tussen de orthopedagoge, T., de mentor en klaagster. Volgens de mentor is daar vooral gesproken over de aanvraag van een rugzak en is het onderwerp pesten nauwelijks aan de orde geweest. Omdat hij ook geen signalen meer over pesten had gekregen, heeft hij aangenomen dat dit niet meer aan de orde was. Afgesproken werd dat alvast meer hulp zou worden ingezet “als hebbende een rugzakje” in de vorm van extra gesprekken met de coach, mevrouw B.. Volgens klaagster is in het gesprek weldegelijk uitgebreid over pesten gesproken.

Vanaf december 2012 heeft T. regelmatig gesprekken met mevrouw B.. Op haar aanraden wordt het Twitter account in verband met de aanhoudende pesterijen afgesloten. In de klas wordt met de leerlingencoördinator gesproken over pesten. De pesterijen zijn op school niet zichtbaar. Dat blijkt pas,

als T. in mei 2013 meldt dat de ventielen van de banden van haar fiets zijn opengedraaid. In het zorgadviesteam wordt wel over T. gesproken, maar daar worden geen signalen van pesten, die aanleiding geven tot een specifieke aanpak van het probleem, benoemd.

Volgens klaagster heeft T. vooral te lijden van de pesterijen van twee oud klasgenoten van de havo MAXX. Deze meisjes treffen elkaar sinds de kerstvakantie (bijna) niet meer op school, maar het pesten gebeurt ook buiten school. Het brengt T. tot automutilatie. Klaagster heeft ter zitting verklaard dat zij pas door het verweerschrift van aangeklaagde en de daarop volgende gesprekken met de heer L. begrepen heeft welke rol T. zelf bij het pesten speelde en welke rol de ouders van genoemde meisjes hierbij aan klaagster hebben toegeschreven. Zij heeft hierdoor meer begrip gekregen voor de manier waarop aangeklaagde gereageerd heeft.

Beoordeling klacht

De Commissie stelt vast dat het een beleidskeuze van het bestuur is geweest om in 2010/2011 te starten met een speciale leerstroom voor de eerste drie jaren (onderbouw) van de havo voor leerlingen met specifieke (gedrags-)problemen. Het bestuur is daarmee wervend naar buiten getreden en heeft daarmee verwachtingen gewekt over vorm en inhoud van deze speciale vorm van havo onderwijs. Het bestuur heeft daarmee een verantwoordelijkheid op zich genomen voor de leerlingen (en hun ouders) die, aangesproken door deze informatie, deze leerstroom zijn gaan volgen. Het bestuur had zich hiervan rekenschap moeten geven, toen zij twee jaar later besloot dit project niet verder voort te zetten, en had haar verantwoordelijkheid voor de op dat moment nog deelnemende leerlingen moeten nemen. Het gaat, naar het oordeel van de Commissie, niet aan hierbij te verwijzen naar de financiering van de overheid.

Het – om budgettaire redenen – verdwijnen van het havo MAXX concept schept een grote verantwoordelijkheid en extra verplichtingen van de school voor leerlingen als T.. Vanwege hun specifieke gedragsproblematiek waren zij immers aangewezen op de extra zorg en begeleiding die bij havo MAXX nu juist centraal stond en die zij – ook volgens de school – nodig hadden. Nu T. door de school werd toegelaten tot het normale havo 3 onderwijs, had de school dus moeten weten dat daarvoor extra zorg en begeleiding nodig was en die zorg en begeleiding ook daadwerkelijk en vanaf de aanvang van het schooljaar moeten bieden. Dat is niet gebeurd. In september 2012 was er bijvoorbeeld geen zorg-, begeleidings- of handelingsplan voor T.. Pas in november 2012 vraagt de mentor aan de ouders wat de ex havo MAXX kinderen nodig hebben en wat zij van de school verwachten. Naar de mening van de Commissie is dat te laat en te reactief. De Commissie begrijpt dat het niet mogelijk was om in een reguliere Havo 3 klas de zorg en begeleiding te bieden die in Havo MAXX gewoon was. Dat neemt niet weg dat de school al bij de aanvang van het reguliere havo 3 jaar proactief voor enige vorm extra zorg en begeleiding voor de ex havo MAXX érs had moeten zorgen. Het is niet gebleken dat de school dat heeft gedaan.

Overigens had de financiering van deze extra begeleiding (die, naar de Commissie begrijpt, op de havo MAXX niet via een Renn-4 indicatie mogelijk was, omdat daar geen sprake was van handelingsverlegenheid) direct aan het begin van het schooljaar via een met handelingsplannen onderbouwde aanvraag van een Renn-4 indicatie geregeld kunnen/moeten worden. In ieder geval was de financiering van de extra een zorg die voor rekening en verantwoordelijkheid van het bestuur kwam.

Aangeklaagde had niet, zoals de heer L. als gebruikelijk heeft omschreven, een paar maanden mogen aanzien of en hoe deze leerlingen zich in deze klas zouden redden. Het antwoord op die vraag had van tevoren duidelijk moeten zijn. Aangeklaagde had niet, bij monde van de mentor, pas in november aan de ouders van deze leerlingen moeten vragen wat hen precies wat toegezegd en wat zij van de school verwachtten. Aangeklaagde had zelf moeten zorgen voor degelijke begeleiding en ondersteuning van deze leerlingen.

De Commissie acht het heel wel mogelijk dat de gebrekkige opvang van T. op de locatie M. bij haar spanningen heeft teweeg gebracht die van invloed zijn geweest op haar relatie met haar klasgenoten, haar gemoed en haar gezondheid. Voor de Commissie is echter niet aannemelijk geworden dat sprake is geweest van een zodanige houding en handelwijze van klasgenoten tegenover T. dat dit als pesten kan worden gekwalificeerd en waartegen de school onvoldoende is opgetreden. De Commissie acht dit onderdeel van de klacht dan ook ongegrond.

De Commissie acht daarom de klacht van klaagster betreffende het ernstig tekortschieten van aangeklaagde in de begeleiding van de havo-MAXX leerlingen, waaronder de dochter van klaagster, T., ernstig heeft geleden gegrond.

3. Het oordeel van de Commissie

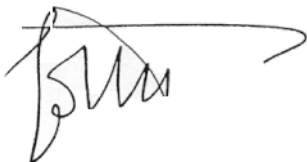
De Commissie verklaart de klacht gegrond.

4. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie ziet, gelet op voormeld gepland staande gesprek tussen de heer L. en klaagster (op de locatie T.) over het door T. in het komend schooljaar (met de inmiddels afgegeven Renn-4 indicatie) te volgen onderwijs en gelet ook op de toezegging van de heer H. ter zitting gedaan dat het bestuur er alles aan wil doen om te zorgen dat de leerstroom, waarin T. onderwijs gaat volgen voor haar het best geschikt is om van daaruit een start op het MBO te kunnen maken en de toezegging dat hij er op toe wil zien dat voormeld gesprek daarop gericht zal zijn, geen aanleiding tot het geven van een advies.

Aldus verzonden op 17 juli 2013 door mr. F.J. Agema, voorzitter, mr. W.R. van der Velde en B. Visser, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Mulder-Das, secretaris.

Secretaris

Voorzitter

